

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 45 (2)

Izdan 15 maja 1933.

PATENTNI SPIS BR. 9994

Fabian Aleksandar, Sarajevo, Jugoslavija.

Mašina za vadenje šećerne repe iz zemlje, istodobno čišćenje i slaganje na hrpe.

Prijava od 7 aprila 1932.

Važi od 1 oktobra 1932.

Mašina predložena sa priležnim nacrtima u izvedbi za konjsku odnosno volovsku spregu ili sa benzinskim odnosno Dieselmotorom, služi za vadenje šećerne repe iz zemlje, i slaganje na hrpe od 50 do 70 kg.

Zapravo ona u prvom redu sasječe nepotrebno lišće na repi, zatim ju izčupa iz zemlje, očisti od zemlje i slaže u hrpe koje se onda tovari u kola.

Na listu 1 sa sl. V, sl. VI i VII predložena je mašina za vreme rada, t. j. u pogonu:

Na okviru od kutnog željeza (O_1 , O_2) smještene su dve osovine (Oc_1 , Oc_2) na kojima se okreću po dva točka također od željeza (T_1 , T_2 , T_3 , T_4).

Osovina (Oc_2) sa manjim parom točkova (T_3 , T_4) je pomična oko vretena (V) i služi za upregu konja, pomoću karike (K) kao i za upravljanje cele mašine pomoću ručice (R), pomicanjem ručice (R) na levo ili desno određuje se tačno pravac vožnje mašine.

Osovina (Oc_1) je zalomljena, te se nalazi u položaju za vreme rada mašine kako to sl. VI—VII predlažu. Na jednom rukavcu te osovine baš između točka (T_2) i ramena zalioma niklovan je zubčani točak (Z_1) koji u ovome položaju zahvaća u točak (Z_2) koji je naklinovan na osovinu (Oc_3). Kada se mašina giblje napred, okreću se točkovi (T_1 , T_2) a sa njima se okreće i zubčanik (Z_1) a ovaj opet preko zubčanika (Z_2) okreće osovinu (Oc_3) na

kojoj je smešten bubanj (B) sa 10 pari peraja (P).

Na prednjoj strani okvira je smešten nož (N) koji se može po volji spuštati ili podizati, pomoću ručice i zavrtnja (r_1) a odmah iza njega dve kašike (K_1 , K_2) koje se mogu po volji pomoću ručica i zavrtnja (r_2 , r_3) podizati odnosno spuštati.

Kašike (K_1 , K_2) sačinjavaju pri dnu obadve oblike rašalja. Na stražnjoj strani se nalazi korpa (Ko) od lima u obliku rešetke koja se sa jedne strane pomoću ručice (R_1) može da otvori i sva sadržina pošto je dno korpe koso u dva smera, ispustiti. Mašina se ili pomoću konja ili upregnutih volova ili pomoću motora giblje napred, tako da se repa nalazi baš između točkova. A to se podešava sa ručicom (R). Nož (N) čim dođe do lišća repe sasječe lišće a kašike (K_1 , K_2) pri pomicanju dohvate repu sa dve strane i usled nagiba koji imaju, povuku repu do $2/3$ iz zemlje, koju odmah iza njih dohvati jedan par peraja (P) bubnja (B) i pri okretanju istih podižu tu repu gore, dok ona usled zemaljske teže ne spadne na opruge (c_1 — c_8) koje su koše i preko kojih dospije repa u korpe (Ko).

Kako je repa sadena u razmacima od 20—25 cm, to onda upravo toliko se jedan par peraja (P) pomakne da zahvati drugu repu, prema tome ovih 10 peraja zahvate 10 komada repe, pri čemu se mašina pomakla za 2—2 $1/2$ m. napred.

Težina tih 10 repa je prosječno 15 kg. prema čemu imamo da prevalimo put od

8—10 m, nakon koga će u korpi da bude 50—60 kg. repe i u kome se momentu treba ručica (R_1) gurnuti prama dolje da se limena vrata (Vr) otvore i repa ispane van.

Sad se ručica (R_1) opet potegne gore, vrata (Vr) zatvore i postupak se opetuje.

Pošto je repa sadena sa mašinom u ravnim linijama, to pri koncu tako rekuć jedne brazde, treba mašinu okrenuti nazad. Usled dužine mašine i brzog obavljanja posla neće se odmah sledeći red repe do povadenog reda početi vaditi, nego će se preskočiti jedno 20—25 reda i uzeti jedan red za vadenje. Sada se stavlja opisani mehanizam izvan pogona, i to jednim potezom ručice (R_2) prama gore kako je to na sl. III označeno. Tim potezom se ceo okvir (O_1 , O_2) podigne upravo za visinu koliko je dugačko rame zalomljene osovine (Oc_1) radi čega ispane zubčanik (Z_1) iz zubčanika (Z_2) tako da se točkovi (T_1 , T_2) okreću zajedno sa zupčanicom (Z_1) ali se njegovo okretanje ne prenaša na zubčanik (Z_2) i bubanj miruje.

Drugim potezom ručice (R_2) prema sebi se povuče žica ($ž$) preko točkova (t_1 , t_2) koja opet podigne viljušku (Vi) na kojoj je okvir (O_1 , O_2) sa nožem (N) i kašikama (K_1 , K_2) prama gore kako je to označeno na sl. IV, i time se isključi zadiranje noža i kašika u peru odnosno zemlju.

Kada se uhvati pravac sledeće brazde repe, najprije se vrati ručica (R_3) napred u sled čega se okvir (O_1 , O_2) sa nožem i viljuškama spusti do zemlje, a onda se ručica (R_2) vrati ponovno natrag, da bi točkovi (Z_1 , Z_2) zabirali i bubanj se okretao a vadenje repe počima nanovo.

Kako je repa uvek puna zemlje i sitnog kamenja, to mora da se pre utovara u vagon ta nečistoća po mogućnosti što bolje odstrani.

Na opisanoj mašini je i o tome vođeno računa na sledeći način. Pri samom vadenju se sa kašikama (K_1 , K_2) rasklima zemlja i dok peraja (P) bubnja (B) zahvate i repu podižu, otrese se nešta zemlje, a konačno pri padu repe sa peraja (P) na o-

pruge (O_1 — O_5) se i dalje zemlja sa repe runi, dok ne padne u korpu (K_0), gde se pri trešenju repa čisti a zemlja propada kroz rešetke korpe. Gde se zahteva baš osobito čista repa, onda je u korpi (K_0) smešten sistem četki (če) na jednom vencu (Ve) radialno kako se to vidi na sl. I i sl. II. Repa se kotrljajući niz opruge (O_1 — O_5) pada na ove četke (če) koje se sa vencem (Ve) okreću smerom strelice i to tako, da je na vencu (Ve) pričvršćen jenad ozubeni obruč (Ozub) koga stavlja u pokretanje spuž (Sp) koji je naklinovan na osovinu (Oc_4) na kojoj je naklinovan zubčanik (Z_3) i sa njega dobija okretno gibanje. Time se i svi ostatci zemlje na repi sa ovim četkama konačno očiste i repa propadne sasvim čista u korpu (K_0).

Patentni zahtevi:

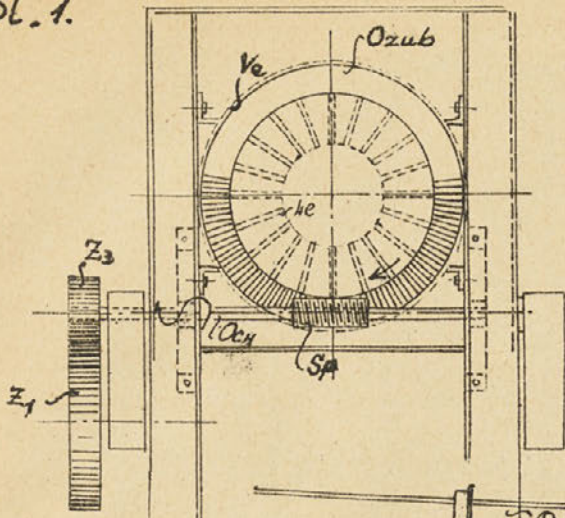
1. Mašina za vadenje šećerne repe, naznačena time, što se na okviru (O_1 , O_2) nalazi pomoćni nož (N) za sečenje lišća, te kašike (K_1 , K_2) također delimično pomične za čupanje repe iz zemlje.

2. Mašina za vadenje repe po zahtevu 1, naznačena time, što se na zalomljenoj osovinu (Oc_1) nalazi zubčanik (Z_1) koji zabire u zubčanik (Z_2) na kome je naklinovana osovina (Oc_3) a na ovoj pričvršćen bubanj (B) sa 10 pari peraja (P) na takovom razmaku da svaki par peraja zahvati jednu repu i prebaci je preko opruga (O_1 — O_5) u korpu (K_0).

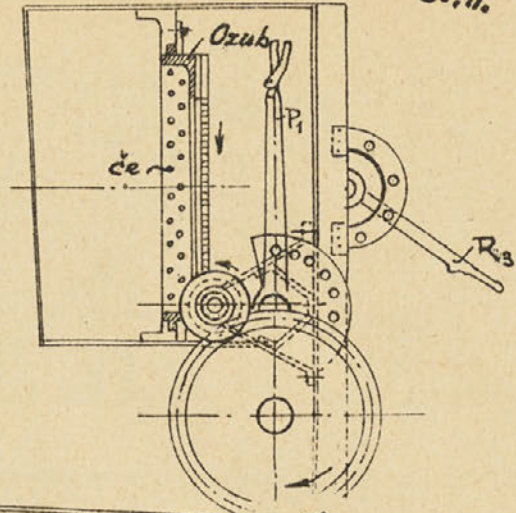
3. Mašina za vadenje repe po zahtevu 1 i 2 naznačena time što se pomoću ručice (R_2) podizanjem ramena osovine (Oc_1) a time i okvira (O_1 , O_2) isključi iz zabjera zubčanik (Z_1 , Z_2) a spuštanjem ručice (R_3) podigne okvir (O_1 , O_2) na prednjoj strani i time izključe iz rada nož (N) i kašike (K_1 , K_2).

4. Mašina za vadenje repe po zahtevu 1 do 3, naznačena time što se na gornjem delu korpe (K_0) nalazi prsten sa ozubenim vencem sl. I. i sl. II. na kome je pričvršćen sistem četki koji se pokreće zajedno sa ozubenim vjencem, pomoću spuža (Sp) koji je naklinovan na osovinu (Oc_4) koja se pokreće pomoću zubčanika (Z_3).

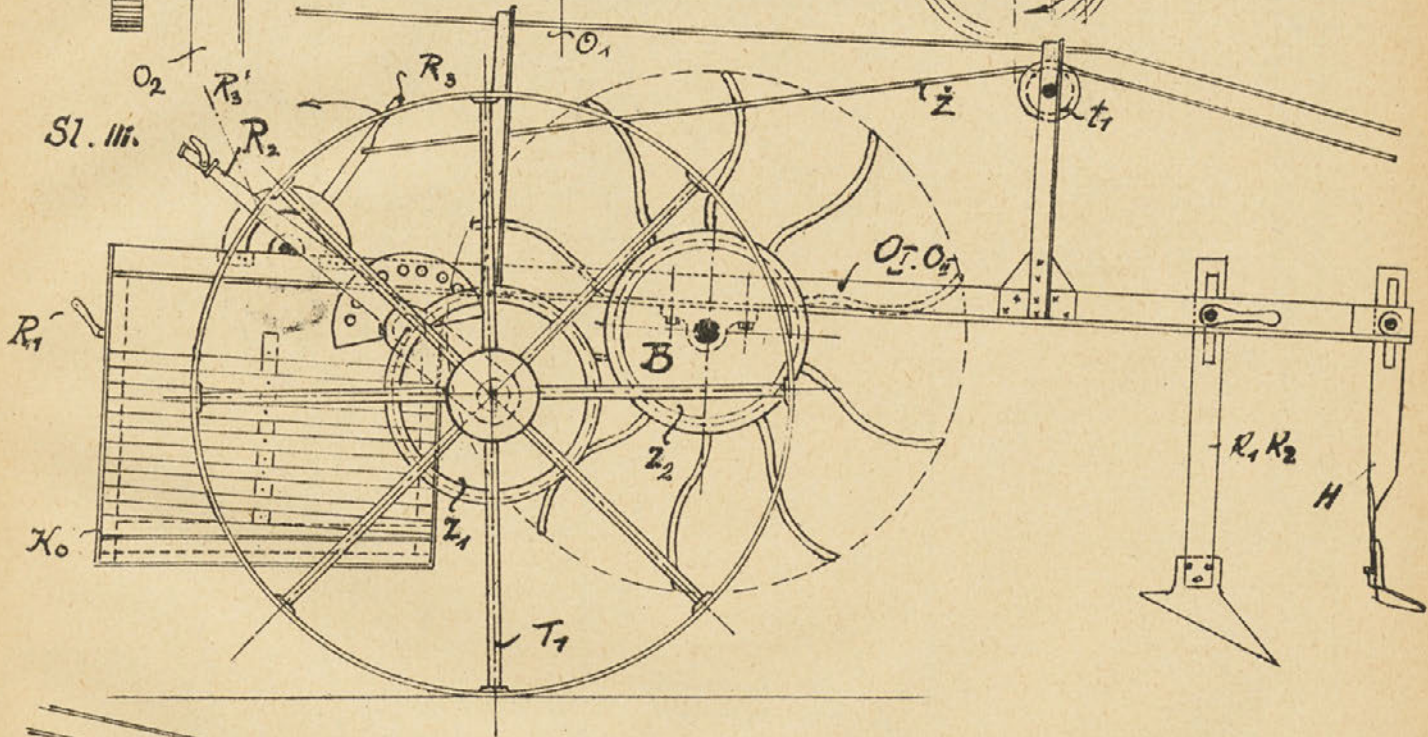
Sl. I.

Sl. II.

Sl. III.

Sl. IV.

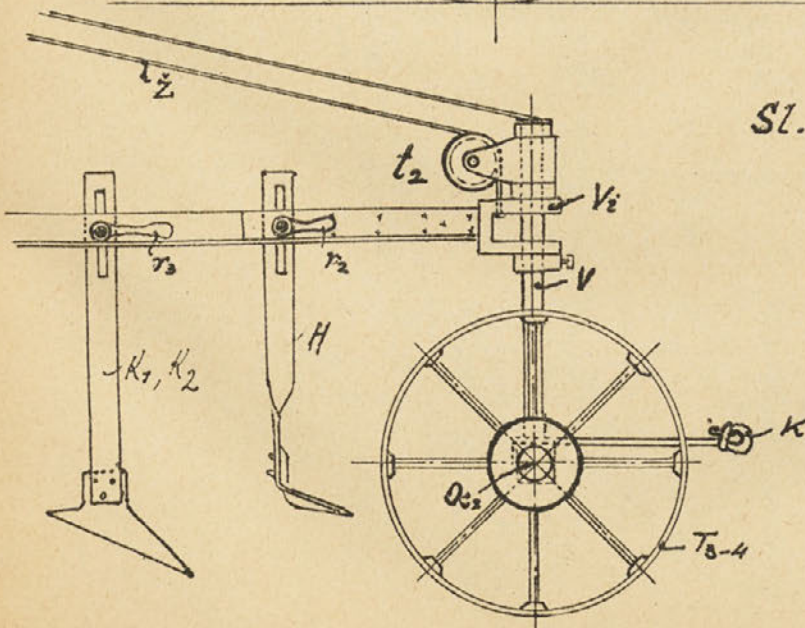

Fig. 1.

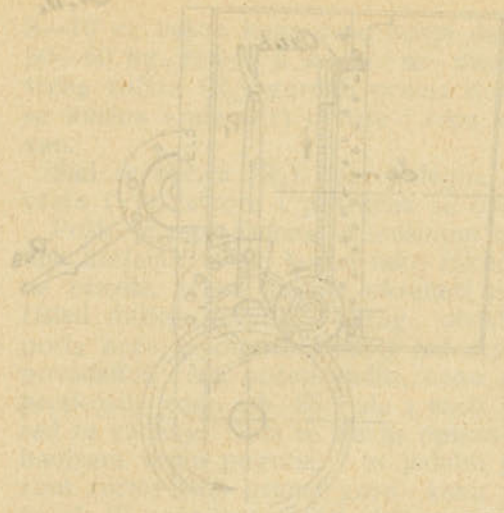

Fig. 2.

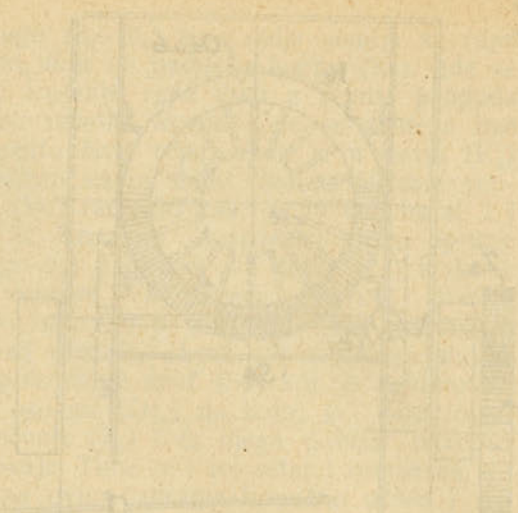

Fig. 3.

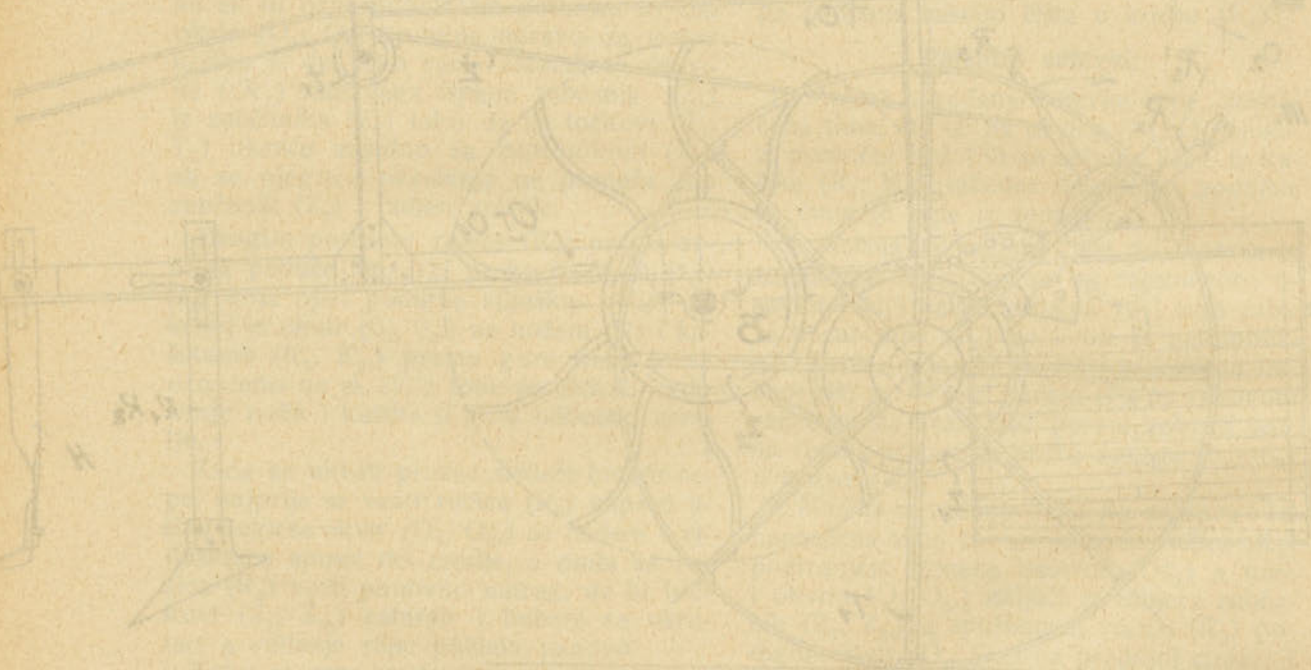

Fig. 4.

